

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Oslo, 27. april 2026

Utvidelse av ordningen for aksjesparekonto

1. Innledning

Etter innføringen av aksjesparekonto (ASK) i 2017 har ordningen etter hvert blitt den klart vanligste måten for nordmenn å spare langsiktig i aksjefond på. Ordningen kan tilbys av banker, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Foreningens statistikk viser at norske personkunder ved årsskiftet hadde plassert 565 mrd. kroner i aksjefond og at om lag 70 % av denne kapitalen sto på en ASK. Det er ikke overraskende. Aksjesparekonto innebærer at midlene først beskattes når de tas ut av kontoen, der formålet er å gjøre det enklere og mer gunstig for nordmenn å spare finansielt. Imidlertid faller en viktig og, for mange, velegnet del av fondsuniverset utenfor ordningen: Norske privatpersoner eier over 200 milliarder kroner i rente- og kombinasjonsfond.

Norske fondssparere som ønsker å spre sparingen sin på både aksjer og renter må i dag operere med to kontotyper, med ulike skatteregler. Dette gjør folks sparing i verdipapirfond mer komplisert, i tillegg til at det kan skape skattemessige innlåsingseffekter. Alternativt kan dette gjøres i form av en individuell livsforsikring med investeringsvalg, der kundeforholdet inngås med et livsforsikringsselskap. Dette omtales ofte som «fondskonto» eller «investeringskonto», og forsikringselementet er som regel underordnet.

Å kunne fordele sparingen på aksjer og renter er først og fremst viktig for å oppnå riktig risikonivå i spareporteføljen over tid, i tråd med investors spareformål, holdning til risiko og evne til å tåle tap. Både hensynet til å kunne sette sammen en egnet spareportefølje som er tilpasset investors risikoprofil, samt rene forenklingshensyn, taler for at en investor bør kunne samle sin sparing i verdipapirfond på én kontotype.

Nylige endringer i norske skatteregler for verdipapirfond, samt en anbefaling fra EU-kommisjonen når det gjelder nasjonale ordninger for spare- og investeringskontoer i EU, gjør det etter vår vurdering naturlig å ta ASK-ordningen opp til vurdering.

2. Bakgrunn

ASK-ordningen ble foreslått i statsbudsjettet for 2017 (Prop. 1 LS (2016-2017)) og reglene i skatteloven om aksjesparekonto trådte i kraft 1. september 2017. Ordningen ble med virkning fra 1. januar 2019 utvidet til å omfatte utsatt beskatning av utbytter. I proposisjonen omtales ikke eksplisitt hvorvidt rentepapirer har blitt vurdert som et mulig plasseringsalternativ innenfor ordningen. I kapittel 5.3.3, som blant annet tar for seg behandling av renter av kontantinnskudd på kontoen, slås det imidlertid fast at et vilkår om at kontoen ikke skal være rentebærende vil være i tråd med at ordningen er ment å stimulere til investeringer i børsnoterte aksjer og aksjefond.

Fra 1. januar 2026 trådte nye skatteregler for verdipapirfond i kraft. Reglene gjør det mulig for norske verdipapirfond å akkumulere renteinntekten i fondet, uten å komme i skatteposisjon. Før regelendringene måtte norske rentefond, for å unngå at fondet kom i skatteposisjon, årlig dele ut fondets skattepliktige resultat (i all hovedsak renteinntekten) til andelseierne, som i sin tur ble beskattet for utdelingen som alminnelig inntekt. De nye skattereglene innebærer at verdipapirfond i praksis er skattefrie på fondets hånd, og at andelseier dermed slipper løpende beskatning av inntekter i rentefond fordi fondet normalt ikke lenger vil dele ut renteinntekten årlig.

Endrede regler for beskatning av verdipapirfond som gjør at investor allerede kan utsette beskatning av renteinntekt i verdipapirfond, tilsier at det bør vurderes å innlemme rentefond og kombinasjonsfond på aksjesparekonto.

I forbindelse med EUs Savings and Investments Union (SIU) publiserte EU-kommisjonen 30. september 2025 sin anbefaling («Commission Recommendation (EU) 2025/2029») om såkalte «Savings and Investment Accounts» (SIA) med «Simplified and advantageous Tax Treatment». Anbefalingen er ifølge kommisjonen en «European blueprint for Savings and Investment Accounts, drawing on existing best practices», der det trekkes fram nøkkelegenskaper som en spare- og investeringskonto bør ha for å få størst mulig utbredelse og øke personkunders deltakelse i kapitalmarkedet.

Anbefalingen slår fast at medlemsstatene bør etablere SIAs og at slike ordninger bør være i tråd med anbefalingen, jf. anbefalingens artikkel 2. EU-kommisjonen uttaler videre at medlemsstatene bør vurdere allerede etablerte ordninger i lys av anbefalingen. Medlemsstatene pålegges å rapportere til EU hvordan de følger opp anbefalingene, og EU vil følge opp utviklingen av SIA i medlemsstatene allerede i 2027.

Ifølge anbefalingen bør en SIA som minimum gi tilgang til aksjer, obligasjoner og andeler i UCITS-verdipapirfond, men medlemslandene oppfordres til å gi tilgang til et videre investeringsunivers, så langt plasseringene er egnet for ikke-profesjonelle investorer, jf. artikkel 5. Svært risikofylte eller komplekse instrumenter bør imidlertid unngås. I denne sammenheng nevnes kryptoeiendeler som ikke er finansielle instrumenter. Når det gjelder omfanget av det anbefalte investeringsuniverset for en SIA, vises det for øvrig til fortalens punkt 16, som blant annet trekker frem AIF for ikke-profesjonelle investorer.

Den norske ordningen med aksjesparekonto oppfyller på viktige områder ikke anbefalingene fra EU-kommisjonen om spare- og investeringskontoer.

Viktigst, etter foreningens syn, er at ASK-ordningen ikke tillater investor å plassere i rentepapirer. Hvis man ser på forarbeidene for aksjesparekonto, var dette riktignok heller ikke formålet med ordningen. Forarbeidene peker klart nok i retning av at formålet med ordningen var å øke

småsparenes eierskap i norske bedrifter gjennom å gjøre slike investeringer enklere for folk flest. Da aksjesparekonto ble konkret foreslått i statsbudsjettet for 2017 ble det gjort med følgende formulering «*Formålet er å gjøre det enklere og mer gunstig for privatpersoner å omfordele sparemidler i aksjer, og på den måten bidra til at småsparere i større grad investerer i aksjer.*»

I en vurdering av innlemmelse av «rentepapirer på ASK», er det nærliggende å se hen til den svenske ordningen «Investeringssparkonto» (ISK) som ble lansert i 2012 (og som etter sigende har fungert som en inspirasjon for EU kommisjonens «SIA-forslag»). ISK tillater plassering i både aksjer og renter. Foreningen ser ikke sterke grunner for at man ikke skal tillate det samme i Norge. Imidlertid skiller skattereglene for ISK seg vesentlig fra skattereglene på ASK. På ISK betaler man ikke skatt på gevinster og man får ikke fradrag for tap, men investor betaler en årlig sjablongskatt, i praksis en form for formuesskatt.

Foreningen antar at norske fondssparere i løpet av de snart ti årene ASK har vært tilgjengelig har blitt fortrolig med hovedtrekkene i beskatningsmodellen; at midler som ikke tas ut fra kontoen kan omfordeles uten at det utløser skatt og at innskutt beløp med tillegg for ubenyttet skjerming kan tas ut skattefritt. Foreningen antar derfor at det kan være hensiktsmessig at skattereglene på en eventuell «norsk ISK» beholder hovedtrekkene ved dagens beskatningsmodell for ASK, inkludert skjerming på aksjeandelen.

3. Oppsummering

Tilgang til ulike aktiva klasser er viktig for å styre og redusere risiko i en investeringsportefølje. Etter foreningens syn bør regelverket for en norsk investeringsparekonto utformes slik at en investor kan sette sammen en godt diversifisert portefølje av aksjer og renter, i tråd med sitt investeringsmål, holdning til risiko mv. på én og samme konto. Dette vil ikke bare være forenklende, men også ivareta investors behov på en bedre måte enn dagens ordning: Investor bør kunne omfordele sparemidler mellom renter og aksjer innenfor kontoen uten at det utløser skatt, slik at ikke rene skattemessige gjør at investor unnlater å foreta omfordeling av sparemidler som ville vært fornuftig og i investors interesse, i tråd med endrede sparemål, livshendelser eller livssituasjon, for eksempel nedtrapping av aksjeandel i forbindelse med alderdom.

Norske fondssparere kan allerede plassere i rentefond uten løpende beskatning av renteinntekten. Dette gjør rentefond egnet for innlemmelse i en norsk investeringsparekonto.

For å gjøre det enklere og mer attraktivt for norske personkunder å spare i verdipapirfond, herunder omfordele sparemidler mellom aksjer og renter på en sømløs måte, uten at det utløser skattemessig realisasjon så lenge midlene beholdes på kontoen, anmoder foreningen om at ordningen med aksjesparekonto utvides til også å gjelde plassering i rentepapirer.

Med vennlig hilsen

Verdipapirfondenes forening – næringspolitikk

Bernt S. Zakariassen
adm. direktør